

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3134/2019. (VI. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.IV.37.658/2019/5. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Magyar RTL Televízió Zrt.; 1222 Budapest, Nagytétényi út 29.) jogi képviselője (Gonda Ügyvédi Iroda, 1222 Budapest, Nagytétényi út 29.; dr. Gonda Gáspár) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Kezdeményezte a Kúria Kvk.IV.37.658/2019/5. számú végzése, valamint a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) Kúria által helybenhagyott 114/2019. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a Kúria és az NVB által megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze:
- [3] A Mi Hazánk Mozgalom jelölő szervezet (a továbbiakban: jelölő szervezet) 2019. május 15-én az indítványozó tevékenységével szemben kifogást nyújtott be az NVB-hez a Ve. 146. § a) pontja és 147. § (5) bekezdése alapján, hivatkozva a médiaszolgáltatásokról és a tömegtájékoztatásról szóló 2010. évi CLXXXV. számú törvény (a továbbiakban: Mttv.) 32. § (3) bekezdésére. Állítása szerint egyeztetések nyomán megállapodtak abban, hogy az Európai Parlament tagjainak 2019. évi választását megelőző kampányidőszakban az indítványozó közzéteszi a jelölő szervezet politikai reklámfilmjét. Az indítványozó 2019. május 10-én tájékoztatta a jelölő szervezetet arról, hogy a politikai reklámfilmvet változtatás nélkül nem tudja közzétenni, mivel szerinte az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdését, valamint a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 17. §-át sérti. Kérte ezért a jelölő szervezetet, hogy a reklámfilmten a szükséges módosításokat végezze el, és azt küldje meg részére. A jelölő szervezet kérésére az indítványozó megerősítette, hogy a kampányfilmben a „cigánybűnözés” kifejezés használatát sérelmezi. Ezt követően a jelölő szervezet „kifejezett kérése ellenére az eredeti adástervhez képest jelentős csúszással”, és az indítványozó által megkövetelt módosításokkal közvetítették a reklámfilmten. A jelölő szervezet ennek kapcsán hivatkozott a Ve. 2. § (1) bekezdés a)–c) pontjai szerinti alapelvek megsértésére. Kérte, hogy az NVB a kifogásnak adjon helyt, s az indítványozót tiltsa el a további jogsértésektől és kötelezze a határozat rendelkező részének közzétételére a határozat közlésétől számított három napon belül.
- [4] Az NVB értesítésére az indítványozó észrevételében kifejtette, hogy a véleményszabadság a választási kampány során sem korlátlan, nem irányulhat mások emberi, valamint a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságához való jogának megsértésére. Megítélése szerint a kampányfilmben használt kifejezés, miszerint „Magyarországon megfélemezük a cigánybűnözést”, sérti az emberi méltóságot, valamint a roma közösségek méltóságát, gyűlöletkeltésre és kirekesztésre alkalmas. Az indítványozó szerint a jelölő szervezet kampánytevékenysége alaptörvény-ellenes, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (továbbiakban: az Smtv.) 17. §-ába is ütközik, aminek következtében megvalósult a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt alapelv sérelme is. Előadta továbbá, hogy a felek a politikai reklám módosítása során kölcsönösen együttműködve, jóhiszeműen jártak el, a jelölő szervezet csupán a végleges reklámfilm megküldését követően sérelmezte az indítványozó eljárását. Mindezekre tekintettel az indítványozó kérte a kifogás elutasítását.
- [5] Az NVB a jelölő szervezet kifogásának 2019. május 17-én kelt 114/2019. számú határozatával részben helyt adott és megállapította, hogy az indítványozó megsértette a Ve. 147. § (5) bekezdésével alkalmazni rendelt

- Mttv. 32. § (3) bekezdését, azzal, hogy a jelölő szervezetet politikai reklámja tartalmának megváltoztatására kötelezte annak közzététele érdekében.
- [6] Ezt követően az indítványozó az NVB határozatának felülvizsgálatát kérte a Kúriától. A Kúria a Kvk.IV.37.658/2019/5. számú végzésével a sérelmezett határozatot helybenhagyta. Végzésében a Kúria rögzítette, hogy az Mttv. 32. § (3) bekezdése egyértelműen előírja, hogy a médiaszolgáltató a politikai reklám tartalmáért nem felel, amiből következik, hogy köteles az átadott médiatartalmat közzétenni, azon nem változtat, azt nem módosíthatja. A sarkalatos törvényi szabályok szerint azonban a médiaszolgáltató nem marad kiszolgáltatott vagy eszköz nélkül az átadott tartalommal szemben. A Ve. 147/F. § (1) bekezdése alapján dönthet úgy is a médiaszolgáltató, hogy politikai reklámot nem tesz közzé.
- [7] Ha úgy dönt, hogy politikai reklámot közzétesz – ahogy az NVB is rögzíti – a politikai reklámfilm átvételét követően 3 napon belül kifogást lehet benyújtani az NVB-hez. A médiaszolgáltatónak így a jogsértést megállapító jogerős döntést követően lett volna módjában a reklámfilm a választási eljárásban jogerősen jogellenesnek minősített részletek, vagy a reklám egészének közlését megtagadni. Amennyiben a médiaszolgáltatónak kétsége van az átadott médiatartalom besorolásáról, úgy az Mttv. 32. § (8) bekezdése szerint a médiaszolgáltató kérelmére a Médiatanács hatósági határozatában dönt, hogy a kérelem tárgyát képező közlemény közérdekű közleménynek, társadalmi célú reklámnak vagy politikai reklámnak minősül-e.
- [8] A médiaszolgáltató tehát jogosult és köteles a politikai reklám Ve.-nek való megfelelését vizsgálni, de ennek nyomán nem tehetett olyan intézkedést, ami a reklám „saját hatáskörben” való módosításához vezet.
- [9] Mindezt figyelembe véve a Kúria megítélése szerint nem követett el jogsértést az NVB, ha a reklámfilm érdemi vizsgálatát nem végezte el. A Ve. 146–148. §-ai ugyanis a politikai reklám és a politikai hirdetés kapcsán csak a közzététel formai feltételeit határozzák meg: pl. azt, hogy politikai reklámhoz véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos, vagy hogy a politikai reklám közzétételéért a médiaszolgáltató ellenszolgáltatást nem kérhet, és nem fogadhat el, illetve a már említett időtartamot határozza meg stb. E szabályok azonban tartalmi válogatásra nem adnak módot (másik oldalról viszont a médiaszolgáltató a tartalomért nem visel felelősséget). Ez következik továbbá az Mttv. 32. § (3) bekezdés utolsó fordulatából is („[a]mennyiben a politikai reklám közzétételeire irányuló igény megfelel a választási eljárásról szóló törvényben foglaltaknak, úgy mérlegelés nélkül köteles közzétenni azt.”).
- [10] A Kúria értelmezése szerint így az NVB feladata a formai feltételek betartásának ellenőrzése, s nem a reklámfilm tartalmának érdemi, tartalmi vizsgálata. Épp ezért a Kúria nem tartotta megalapozottnak az indítványozó hivatkozását az Smtv. 17. §-ára, illetve a Ve. 2. §-ában foglalt alapelvek sérelmére, minthogy az NVB döntéséből csupán az következik, hogy a médiaszolgáltató nem (helyesebben nem a médiaszolgáltató) kötelezheti a közzététel érdekében a politikai reklám tartalmának megváltoztatására a jelölő szervezetet. Ez nem a médiaszolgáltató kompetenciája akkor, ha úgy döntött, hogy politikai reklámot tesz közzé, és ha annak átvételét követően tartalmával szemben nem érvényesített kifogást az NVB előtt.
- [11] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói döntés, valamint a döntéssel felülvizsgált NVB határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó mindenekelőtt az Alaptörvény XI. cikk (2) és (4)–(5) bekezdései sérelmére hivatkozott. Alapjogát korlátozta szerinte a Kúria azáltal, hogy nem vette figyelembe az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében biztosított sajtószabadság korlátait, nem vizsgálta a kampányfilmnek az Alaptörvény IX. cikk (4)–(5) bekezdésébe ütközését, s így nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy az indítványozó által sérelmezett tartalom megengedhető véleménynyilvánításnak minősült-e. Kifogásolta, hogy az eljárás során nem végezték el az alapjog korlátozhatóságára vonatkozó alaptörvényi tesztet, és nem indokolták meg, hogy a (jelölő szervezet) véleménynyilvánítási szabadságának korlátozása ilyen esetben miért nem indokolt. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek vélte az indítványozó annak megítélését is, hogy mennyiben korlátozható a médiaszolgáltató szerkesztési szabadsága, így a sajtószabadság az Mttv. 32. § (3) bekezdésére hivatkozással. Az indítványozó hasonló okokból kérte továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmének megállapítását is, mivel a Kúria nem vette megfelelően figyelembe, hogy a reklámfilm Alaptörvénybe ütköző nézeteket és programot népszerűsít.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [13] 2.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési

jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. §-ok szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.

- [14] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [15] 2.2. Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [16] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz esetén is kizárólag az Alaptörvényben elismert jogokat oltalmazza {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]; 3294/2014. (XI. 11.) AB végzés Indokolás [24]}.
- [17] A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [15]}.
- [18] 2.3. Az Alkotmánybíróság az ismertetett gyakorlatát a konkrét ügyre vonatkozóan is irányadónak tekintette, és megállapította, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának sérelmével összefüggésben előadott indítványozói érvelés a Kúria konkrét döntésével (az NVB határozatának helybenhagyásával) szemben nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek.
- [19] Az Mttv. 32. § (3) bekezdése előírja, hogy „[a]mennyiben a politikai reklám közzétételére irányuló igény megfelel a választási eljárásról szóló törvényben foglaltaknak, úgy mérlegelés nélkül köteles közzétenni azt.” A Kúria ennek alapján állapította meg azt, hogy a médiaszolgáltató a politikai reklám tartalmáért nem felel, köteles az átadott médiatartalmat közzétenni, azon nem változtathat, azt nem módosíthatja. Az NVB feladata sem lehetett így a politikai reklámfilm közzététele kapcsán az, hogy a politikai reklámfilm tartalmának érdemi, tartalmi vizsgálatát elvégezze, a Ve. alapján egyedül a formai feltételek betartását ellenőrizhette. Az NVB határozatát, s a Kúriának az NVB határozatát helybenhagyó döntését befolyásoló alaptörvény-ellenesség tehát nem vethető fel amiatt, hogy a politikai reklámfilm tartalmi vizsgálatát ebben az eljárásban sem az NVB, sem a Kúria nem vizsgálta.
- [20] 2.4. A fentiek kapcsán – ahogyan azt az Alkotmánybíróság a 3099/2018. (III. 26.) AB végzésében is hangsúlyozta – fontos kiemelni, hogy az alkotmánybírósági gyakorlat következetes abban, hogy az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {hasonlóan: 3143/2014. (V. 9.)

AB végzés; Indokolás [19]]. Az indítványozó beadványa alapján megállapítható, hogy a panaszban megjelölt aggályok – melyek a politikai reklámfilm tartalmi vizsgálatának az NVB, illetve a Kúria általi elvégzését hiányolják az adott eljárásban – a Kúria konkrét döntését érintően nem tartalmaznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vetné fel, és így az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná {3099/2018. (III. 26.) AB végzés, Indokolás [11]}.

[21] Mindezek alapján az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége a Kúria Kvk.IV.37.658/2019/5. számú végzésében az egyedi ügyben felmerült törvényértelmezési kérdés felülvizsgálatára, mert az nem alkotmányossági kérdést, hanem azt a szakjogi kérdést veti fel, hogy a Ve. szerinti eljárásban vizsgálhatja-e az NVB, illetve a Kúria a politikai reklámfilm tartalmát.

[22] 2.5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért érdemben nem vizsgálható. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. május 28.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/912/2019.

